

Contribució de la lluita contra el frau duaner en la millora del comerç andorrà

Jordi Janer i Rossell

Presentació de la sotsdirecció de la lluita contra el frau duaner

La sotsdirecció de la lluita contra el frau duaner va sèr creada l'abril del 2006 i està dividida en quatre despatxos:

Despatx 1: mitjans de transport, pirateria i falsificacions.

Despatx 2: comerç electrònic, armes, explosius i alcoholhs.

Despatx 3: tabac i mercaderies d'alt valor afegit.

Despatx 4: hidrocarburs, seguiment de les altes i baixes de comerç i de les fiances.

La tasca de la sotsdirecció té un caràcter més preventiu que repressiu i especialment en l'aplicació, el seguiment i la gestió de la Llei de mercaderies sensibles, del 4 de març de 1999. Es considera *mercaderies sensibles* totes les que puguin constituir un perill per a la salut, la seguretat, l'ordre o la moralitat pública; mercaderies que són objecte d'un frau internacional o d'un mercat clandestí que perjudica els interessos legítims del comerç internacional. Les mercaderies definides per llei com a *sensibles* són les màquines escurabutxaques, les substàncies explosives, les substàncies estupefaents incloses en la taula 13 del Reglament de medicaments del 4 d'octubre de 1977, i les subposicions del tabac 24 02 10, 24 02 20 i 24 02 90 segons la nomenclatura general de productes.

També fa un seguiment i un control especial de les importacions d'alt valor afegit, com ara la joieria i les gemmes (cap. 71), i certes mercaderies que tenen les taxes i els impostos més elevats en relació amb la resta de mercaderies, com ara els hidrocarburs (cap. 27), les begudes alcohòliques (cap. 22) i el tabac (cap. 24).

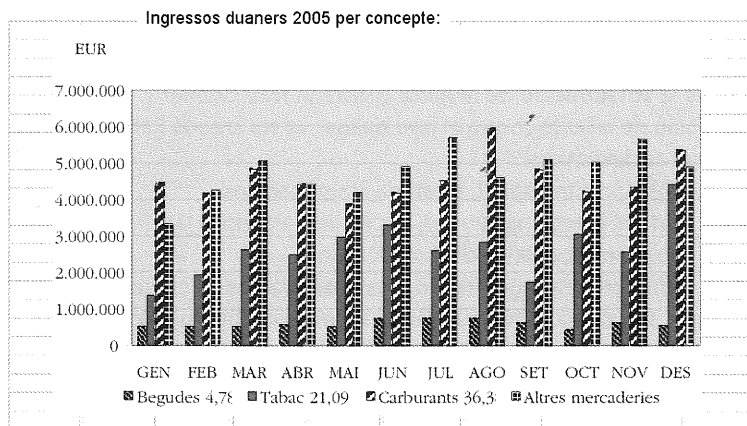
La sotsdirecció de lluita contra el frau col·labora amb altres departaments de l'administració general per lluitar contra l'intrusisme comercial i la comercialització i el tràfic de mercaderies falsificades i pirates.

La sotsdirecció de lluita contra el frau s'encarrega de certificar les destruccions de mercaderies a petició dels operadors, controla a posteriori totes les declaracions, investiga i elabora informació sobre tècniques d'anàlisi de riscos.

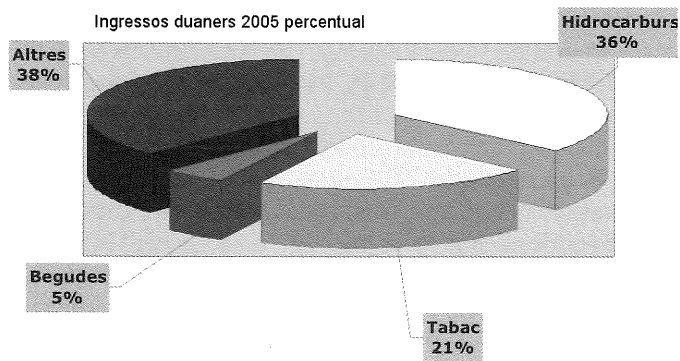
Les importacions

Si agrupem les importacions de mercaderia en tres grups (tabac, begudes i hidrocarburs), veurem que aquestes importacions sumen el 60% de la recaptació duanera. Per tant, el control i seguiment de les importacions de tabac, begudes i hidrocarburs és molt important per al control duaner. Es presenten dos gràfics significatius corresponents a la recaptació duanera de l'any 2005, i dos més corresponents a part del 2006.

Gràfica 1:

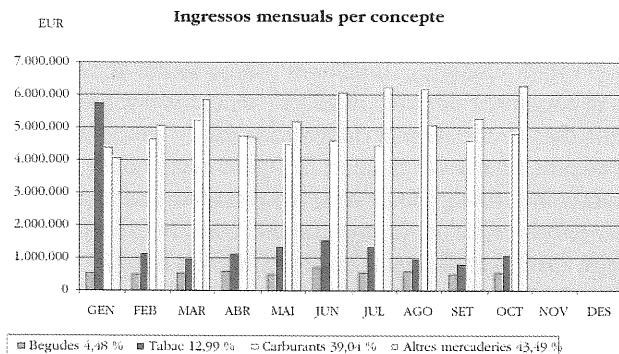

Gràfica 2:

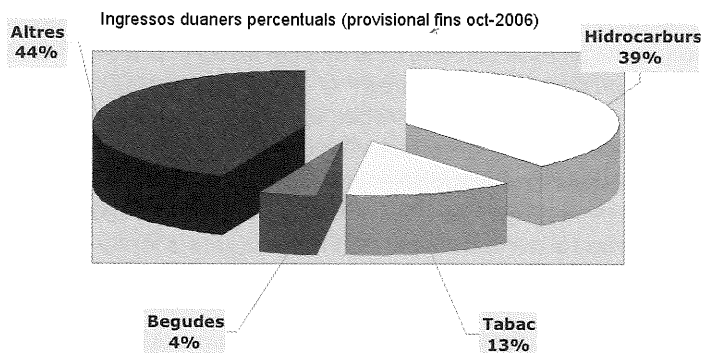

Gràfica 3:

Ingressos duaner per concepte any 2006 (provisional fins oct-2006)

Gràfica 4:

Què pot aportar la lluita contra el frau duaner en la millora del comerç andorrà?

La Duana complementa, és complementada i col·labora amb altres serveis de l'administració general per poder efectuar correctament la seva funció. La Duana realitza un primer filtre, a la porta de casa, de totes les mercaderies que entren dins del territori andorrà. Si no és competent per al seguiment de certes mercaderies passa la informació i posa en alerta el departament competent.

Existeixen declaracions que simplifiquen el passatge i la declaració per la Duana, com ara la declaració simplificada, que permet una vegada al mes una declaració recapitular de les diverses importacions efectuades. La declaració simplificada es regula mitjançant un conveni entre l'administració i el declarant. La declaració verbal escri-

ta permet declarar valors iguals o inferiors a 1.000 euros en un formulari simplificat, fàcil i ràpid d'omplir.

Existeixen diversos règims duaners suspensius que poden contribuir a dinamitzar el nostre comerç, com el dipòsit duaner, l'admissió temporal i els perfeccionaments actiu i passiu. El règim suspensiu, breument i sense entrar al detall, permet garantir i/o suspendre el pagament de drets duaners i impostos fins a la posada al consum o fins a la sortida del territori duaner de mercaderia.

Existeixen règims econòmics duaners que promouen noves possibilitats d'exportació de productes industrials i dinamitzar alguns sectors econòmics. L'exportació de productes amb retorn parcial de la taxa sobre el consum (Apertax) o el retorn parcial de l'IMI i total de l'IAC (Aperi) pagats en el moment de la importació.

El perfeccionament actiu i passiu són règims econòmics que permeten importar i exportar respectivament mercaderies per sotmetre-les a una o més operacions de perfeccionament. El perfeccionament actiu és un règim duaner econòmic que permet importar mercaderies temporalment, per sotmetre-les a una o més operacions de perfeccionament (transformacions o reparacions), mercaderies de l'estranger destinades a ser reexportades, sota la forma de productes compensadors, sense que aquestes mercaderies hagin estat sotmeses a la totalitat de les imposicions. Queden excloses d'aquest règim algunes mercaderies.

El perfeccionament passiu és un règim duaner econòmic que permet exportar mercaderies temporalment, per sotmetre-les a una o més operacions de perfeccionament (transformacions o reparacions), mercaderies que han estat posades al consum a Andorra (i que ja han pagat les taxes i les imposicions a la importació) i que seran reimportades de nou al territori duaner del Principat, sota la forma de productes compensadors, amb exoneració total o parcial de les imposicions en el moment de la reimportació.

Finalment, l'admissió temporal és un règim econòmic duaner que permet la utilització en el territori duaner del Principat de mercaderies importades temporalment, amb suspensió total o parcial de drets, taxes i mesures de política comercial, destinades a ser reexportades i que no sofreixin cap modificació, ni transformació, ni reparació.

Com pot la Duana ajudar el comerç andorrà?

La Duana pot contribuir a prestigiar el comerç protegint el consumidor, per exemple, de l'entrada de mercaderies prohibides, falsificades o no homologades. També pot afavorir el lliure comerç, en assegurar que tots els comerciants compleixen les lleis i els reglaments.

El comerç, per garantir continuïtat, ha de reunir cinc característiques, que són les següents:

- ha de ser atractiu
- ha de ser competitiu
- ha de poder donar confiança
- alguns tipus de comerç han de fer ofertes
- donar qualitat professional i del producte

De les cinc característiques presentades, la lluita contra el frau duaner pot contribuir i influir en tres: pot ajudar que el comerç sigui competitiu, en assegurar que tots els comerciants que importin mercaderia compleixen les mateixes regles, cosa que impedeix, per exemple, l'intrusisme comercial. Que el comerç tingui confiança, controlant que la mercaderia que entra dins del territori duaner no sigui nociva, falsa o piratejada. Finalment, pot contribuir a assegurar que la mercaderia tingui qualitat, que sempre entra en bon estat i respon a les normes d'homologació del paísos de l'entorn.

La mercaderia pirata i les falsificacions

Cal distingir mercaderies pirata de les mercaderies falsificades. Les mercaderies falsificades són *reproduccions* més o menys exactes d'un producte sense l'autorització del propietari de la marca, amb l'objectiu d'enganyar. Les mercaderies pirata són rèpliques no autoritzades pel propietari d'un mateix producte, com per exemple rèpliques de pel·lícules cinematogràfiques, de música o fabricació d'excedents no autoritzats.

Caldrà vigilar que Andorra no es converteixi en lloc de destí i origen de mercaderies falsificades i pirata. La mercaderia pirata i les falsificacions generen ràpidament diner fàcil.

El 70% del contraban que circula per la UE prové de la Xina, però també n'hi ha de paísos de l'Est europeu, el Magreb, l'Índia, el Pakistan i els Estats Units d'Amèrica. A més, ara s'han detectat comercialitzacions per Internet, en què les trameses s'efectuen per via postal, i, per sort, aquí encara no tenim el fenomen del *top manta*. La secretària general de la Cambra de Comerç Internacional, Maria Livanos, ha advertit que "la falsificació de mercaderia es convertirà en el delictes més important del segle XXI". El Regne Unit ha informat que la pirateria té vincles i ramificacions amb el finançament del terrorisme internacional. A Andorra se n'han detectat molts pocs casos. Les mateixes xarxes que trafiquen amb immigrants, drogues i prostitució i que financen el terrorisme controlen el negoci de la pirateria intel·lectual i industrial, un dels negocis més lucratius del món. Els beneficis que obtenen són inversament pro-

porcionals al mal que causen a les empreses legals i a l'economia dels països on operen. Però ni la justícia ni la societat consideren el fenomen com un vertadera amenaça.

Les mercaderies més falsificades i piratejades són els medicaments, la roba de marca, la música d'autor, els rellotges de marca, els productes de luxe, licors i peces per a vehicles i aeronaus. La falsificació de medicaments ha provocat mortaldats al continent africà i recentment al Brasil. Els medicaments més falsificats són els del grup per a la disfunció erèctil masculina, que són inocus pel principi actiu del medicament i es comercialitzen majoritàriament per Internet. La falsificació de peces per a vehicles i aeronaus posa en perill la nostra integritat física. S'han arribat a falsificar pastilles de fre amb herba prensada. Un altre exemple: un rellotge de marca que costa entre 7.500 i 10.500 euros es pot trobar fàcilment a Internet per poc més de 300 dòlars.

Cloenda

Es presenten els sis despatxos fronterers d'Andorra: Baladrà, Pas de la Casa, despatx central de la Duana, correus espanyols i francesos, i Sant Julià de Lòria, i els telèfons i el servei d'atenció al públic.

Jordi Janer i Rossell

Agent de duana i sotsdirector de lluita contra el frau duaner de la Duana andorrana